СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 282. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 4-го грудня 1940. No. 282. Jersey City, N. J., Wednesday, December 4, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

КОМУНІЗМ СЕРЕД УЧИТЕЛІВ

НЮ ЙОРК. — Професор Бруклинського каледжу, Бернард Гребаніер, заявив перед спеціяльним комітетом дослідів комунізму в школах, що в Бруклинськім каледжі було щонайменше девятьох професорів, які займались ширенням комунізму серед студентства, а навіть творили з них комуністичні ячейки. Гребаніер назвав тих професорів по імені. Він сам належав до них.

ДАЄС ЗНОВ ВІДКРИВАЄ САБОТАЖІ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Даєс заявив, що в одній фабриці літаків, в якій роблять дуже важні експерименти над новим моделем военного літака, було щонайменше пять виразних випадків саботажу. Раз хтось устромив залізну штабу до мотору літака, коли той мав піднятись вгору. Два рази хтось повідкручував важні шруби, так що літак був би в повітрі розлетівся. Інший раз хтось так покрутив мірники ґазоліни, що вони булиб показували велику скількість ґазоліни навіть колиб ґазоліна цілком вийшла.

КАНАДА ОБМЕЖУЄ ІМПОРТИ З АМЕРИКИ.

ОТАВА. — Канадійський уряд заборонив імпорт ріжних люксусових предметів з Америки, щоб на те місце спроваджувати конечні военні продукти. Також уряд обмежив ввіз автомобілів, тютюну, напитків, пушкових харчів, порцеляни, фотографічних апаратів меблів, спортових виробів та деяких електричних виробів.

УХВАЛА ЗАКОНОПРОЄКТУ ЛОГЕНА-ВОЛТЕРА.

ВАШИНҐТОН. — Палата представників великою більшістю голосів ухвалила законопроект Логена Волтера на основі якого всі потягнення державних аґентур, зокрема комітетів взаємовідносин праці, можна буде оспорювати в суді. Представники адміністрації старались всіма силами не допустити до ухвалення цього законопроєкту, але подібно як в сенаті, також в палаті представників до републиканців прилучилась велика скількість демократів і разом вони переголосували цей законопроєкт. Підчас голосування була приявна лиш мала частина конґресменів, всіх 217. Решта порозїздилась в ріжні сторони. З приявних 176 голосувала за законопроєкт, решта проти. Як говорять представники уряду, президент цілком певно поставить „вето" на цей законопроєкт і його не підпише.

ПОЧАВСЯ ОПЕРОВИЙ СЕЗОН.

НЮ ЙОРК. — Серед блеску і приявности ріжних „великих риб", нюйорська Метрополітен Опера розпочала цьогорічний сезон виставою опери Вердія „Масковий Баль". Всі місця були випродані. Цей сезон зачався з такою зміною, що льожі в опері не є приватною власністю нечисельних американських міліонерів тільки є власністю опери і її кожний раз вона може продавати іншим людям. Внаслідок цеї зміни деякі багачі не могли дістати місця і мусіли йти до дому.

БРАК ЦИНКУ.

РОМ (Ню Йорк). — Предсідник місцевої компанії міди, Донаад Далас, заявив, що Америка в останніх часах дуже необережно поступала дозволяючи експортерам вивозити до Японії цинк. Внаслідок того запаси цинку в Америці дуже обмежені, так що нема чим задоволити потреб власного зброєння. А цинк у виробі зброї та амуниції дуже потрібний.

ПРЕЗИДЕНТ ВИЇХАВ ДО МАЯМІ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт виїхав поїздом до Маямі. Там він всяде на военний корабель „Тоскалуза" та подасться далі на Карибійське море, на якім будуть відбуватись морські маневри. Президент тнкож огляне новонабуті бази.

ЛЕҐІ ПРО МАРТИНИК.

НЮ ЙОРК. — До Ню Йорку прибув з Порто Ріка адмірал Леґі, якого Рузвелт недавно назначив амбасадором до Франції. Леґі заявив, що це перший випадок в Америці, що президент назначив військовця дипльоматичним представником. Про французький остров, що знаходиться на Карибійськім морі, Мартиник, Леґі заявив, що він дуже надавався б на базу для американських военних кораблів. На запит журналістів чи він у Франції буде добиватись відступлення цього острова, Леґі сказав, що нічого не знає, а довідається щойно від секретаря Гола, що має в Франції робити.

ЗА ПОПРАВУ КОРМУ.

ВАШИНҐТОН. — На конвенції реставраторів виголосила доклад членкиня ради в справах зброєння, пані Ґеріет Еліот, і сказала, що 45 міліонів людей в Америці не віджнвляється так, як повинні, занедбуючи потребу ріжних живин. Реставратори можуть в тім напрямку виховувати загал, а також самі відповідно приправляти потрави, говорила пані Еліот.

УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ В КАНАДІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ

Посол українського походження до канадійського парляменту з Веґривильської округи, Антін Глинка, виголосив у парляменті промову про те, як деякі кола в Канаді внаслідок необережности чи браку такту, роблять висказ, що викликують расові упередження. Першою ціллю в Канаді є осягнути цілковиту єдність, говорив він. А деякі високопоставлені особи вражають інші національности, неанглійського походження, в тім українців, до тої міри, що розбивають національну канадійську єдність. Посол Глинка на основі статистичних даних наводив, що хоч у провінції Саскачеван є 10% українського населення, то те населення вислало поверх 10% новобранців до війська. Глинка також наводив слова покійного віцекороля Канади, Лорда Твідсмюра, який в найкращих словах висказувався про канадійських українців, хвалив їх історичну минувшину, та національне мистецтво і закликав, щоб ті культурні цінности вони далі заховували в Канаді. Лорд Твідсмюр дослівно про українців сказав: „Українській елемент є дуже цінний для Канади. Я хочу вам сказати ось що: Ви приняли льояльність і обовязки, разом з привілеями канадійських громадян. Але я бажаю, щоб ви також памятали про свої старі українські традиції, ваші гарні вишивки, народні пісні та леґенди. Я не вірю, що який небудь нарід може бути сильний, коли він не держить звязку з цілою своєю минувшиною".

У відповідь на слова посла Глинки забрав голос посол британського походження, Токер, та погратулював йому за висказані думки. Токер погоджувався, що національні меншини в Канаді, зокрема українці, це цінний елемент і всякі вражуючі заввагн на його адресу не повинні мати в Канаді місця.

ХОТІВ БИ СОЮЗУ З СОВЄТАМИ

Науковий дослідник підбіґунових околиць, Вілгальмур Стефансон, що з припоручення американських летунських ліній довший час перебував на Алясці, повернувши звідтам, заявив, що Злучені Держави Америки повинні увійти в тісний союз з Совєтами. Америка може з Совєтами основно ріжнитись що до внутрішнього устрою, Совєти можуть собі мати комунізм, а Америка капіталізм, говорив він. Але в таких справах, як дослід хліборобства в північних полосах, раціональна рибна господарка на північних морях та натиск на Японію, щоб та придержувалась рибних договорів, можна з Совєтами договоритись, говорив він.

ПЯТЬ ТИСЯЧ ІТАЛІЙЦІВ ПІДДАЛИСЬ ГРЕКАМ В АЛЬБАНІЇ

Грецькі звідомлення доносять про нові осяги грецької армії й стратеґії. Пять тисяч окруженого італійського війська здалося і попало в полон. Таким чином решта італійської армії знайшлася в дуже критичному положенню і була змушена відступати з великим поспіхом, залишаючи грекам великі склади военних матеріялів. В іншому місці, на півночі, грецькі частини наступають в напрямі міста Тирани, столиці Альбанії, від якої віддалені вже всього яких 30 миль.

БРИТІЙСЬКИЙ КОНВОЙ ЗААТАКОВАНИЙ ПІДВОДНИМИ ЛОДКАМИ

Британський конвой, в якому має бути вісім торговельних кораблів і який має знаходитись на морі, у віддалі яких 400 миль від берегів Ірляндії, зістав заатакований німецькою субмариною, а можливо двома. Між тими, що потерпіли від торпедування є корабель „Віктор Рос", що має 12,247 тон поемности. Інший корабель, що подав відомість, що він сторпедований і потапає, мав зо собою крім своєї корабельної мужви ще моряків, що їх вирятував на морі, коли їхній корабель зістав знищений. Як виходить, то конвой був теж атакований з боку літаків.

ВІД НОРВЕҐІЇ ДО ЕСПАНІЇ

Ось це є простір, на якім тепер оперують день за днем британські летуни, не оминаючи, очевидно, властивої цілн: Німеччини з Берліном.

ПРОБУЮТЬ ОСЛАБИТИ БРИТІЙСЬКІ ЗВІТИ

Італійці не можуть дарувати британцям, що ті постійно далі твердять, що завдали італійській фльоті важкі удари. Тому збирають докупи дотеперішні висліди своїх летунських налетів на британські морські бази і оголошують, що в Александрії, себто в африканській пристані, знищили один панцирник і один контрторпедовець, запалили два інші кораблі, спалили митовий дім та вбили до 200 осіб, головно військових.

САВТГЕМПТОН ДУЖЕ ПОТЕРПІВ

З британського звідомлення виходить, що місто Савтгемптон, що відоме як пристань і промисловий центр, таки дуже потерпіло від німецьких бомбардувань.

РУМУНСЬКА ЗАЛІЗНА ҐВАРДІЯ В ПОХОДІ
Як бачимо, поважну частину ґвардії становлять селяни.

НІМЦІ ВИСИЛАЮТЬ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ ВІЙСЬКА ДО РУМУНІЇ

БУДАПЕШТ. — З Німеччини вислано через Словаччину і Мадярщину чотири нові дивізії німецького війська до Румунії, щоб „завести там порядок", а в першу чергу охоронити нафтові терени перед руїною, в чому Німеччина особливо заінтересована. Ті чотири дивізії то є всього 60,000 війська. Та разом з тим військом, що вже є в Румунії, має бути всього разом, як кажуть, до пів міліона націстівського війська на румунській території.

НІМЕЦЬКА ПАРАДА В РУМУНСЬКІЙ СТОЛИЦІ.

БУКАРЕШТ. — Німецькі війська, що стоять залогою в Букарешті, відбули велику військову параду, витаючи таким способом приступлення Румунії до „Потрійного Союзу". „Курунтул", часопис Залізної Ґвардії, надає тій приналежности Румунії до спілки тоталітарних держав „велике політичне й військове значіння". Підчас паради молодий король Михайло стояв на трибуні й відбирав салют від німецьких частин, що переходили. Біля нього стояв премієр, ґен. Антонеску. Американський кореспондент подає, що населення відносилось холодно до німецького війська, але зате витало переїзджаючого короля Михайла.

ЗАПОВІДАЄ „БЕЗКРОВНУ РЕВОЛЮЦІЮ".

БУКАРЕШТ. — Румунський премієр заповів, що край мусить перейти основні зміни, але це буде „безкровна революція". Далі дав до зрозуміння, що Залізна Ґвардія перебере у свої руки всю владу. Тимчасом Антонеску видав гострі розпорядки, що мають спинити хаос серед самої Залізної Ґвардії, яка розбилася на три части. Одна стоїть при уряді, друга іде за батьком вбитого тому два роки Кодреану, а третя шукає нагоди, де можнаб щось зрабувати і нажитись чужим добром. Розпорядок ґен. Антонеску знозить поліцію, зложену з леґіонерів, себто з членів Залізної Ґвардії, як теж обмежує ношення зелених сорочок та членство в Залізній Ґвардії. Тільки питання, чи ті зарядження буде кому виконувати. Передше Залізна Ґвардія начисляла всього яких 6,000 членів, а в останних днях вона збільшилася напливом ріжного елементу і начисляє вже до 200,000 членів.

ПРОТИ „ПЕРЕБІЛЬШУВАНЬ".

БУКАРЕШТ. — Офіційно звернено увагу чужинецьким кореспондентам на ті „перебільшування", що появились в часописах чужих країв. Американського кореспондента уряд запевнив, що не було ніякого жидівського погрому в Брасові, про який розписалась світова преса. Також не було самогубств з боку тих, що постріляли 64 визначних діячів з часу панування короля Кароля, що ніби завинили в тому, що вбито Кодреану і його товаришів. Тепер лишається відповісти тільки на питання: Хто пускає в світ ті вісти?

ОДНО „ПЕВНЕ" САМОГУБСТВО.

БУДАПЕШТ. — До Мадярщини дійшли відомости, що офіційно стверджено румунською владою, що поповнив самогубство Іон Алексіяну, що був ґубернатором букарештенської округи за Кароля. Його Залізна Ґвардія вважала головним виновником вбивства Кодреану.

НАТИСК НА ШВАЙЦАРІЮ.

БЕРН. — Одночасно атакують Швайцарію німецькі й італійські ґазети за те, що ніби вона не є невтральна, а „про-британська".

НОВІ ЛІТАКИ.

МІЛЯНО (Італія). — Заповідають що будуть випущені незабаром нові італійські літаки, що літатимуть дуже високо і дуже скоро зо звичайним пропелером. Новий винахід має „зреволюціонізувати" летунство.

ГРЕКИ В СЕБЕ В ДОМА.

АТЕНИ. — Американський кореспондент Дж. Олдридж, що є з грецькою армією, каже, що греки всюди в горах як у себе в дома, бо з ними є місцеві селяни, що визнаються на всіх стежках. Гірський терен, студінь, дощ і болото є перешкодою, щоб скоро поступати вперед. Тому греки ідуть вперед, але поволи, хоч певно. І треба багато амуниції. Людей в тій війні не гине багато. На одну людину, щоб її вбити, треба пересічно 10 гарматних стрілів і 200 крісових куль..

ЯПОНЦІ ПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ТОКІЮ. — Амбасада Злучених Держав мусить мати окрему поліційну охорону, бо відбувають протиамериканські демонстрації, спричинені головно тим, що Вашинґтон рішив дати позичку урядови ґен. Ченґ Кай-шека та відноситься ворожо до уряду Ванґа, визнаного Японією.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЦАРСЬКИМИ СЛІДАМИ

Російські большевики любили виступати перед світом з пропаґандою, що большевицька політика є революційним переворотом в історії російської держави. Вони залюбки перечислювали одну ділянку державного життя за другою й виказували, як большевицький уряд зірвав зовсім з минулим, як він повернув суспільне й державне життя на зовсім нові тори.

Цю революційну пропаґанду російські большевики піддержували навіть тоді, як большевицька верхівка під кермою Сталіна пішла навіть на особисте величання „вожда" на взір величання царя, деколи посуваючися ще дальше його. На всяких демонстраціях у большевицькій Росії появилися цілі процесії портретів Сталіна, гейби Сталін мав заступити всі портрети царів і всі святі ікони; появилися фільми, в котрих Сталіна рівняно з царем Петром Першим; — а большевицька пропаґанда поза границями все ще говорила про нову революційну політику большевицького уряду.

Повернувся Гітлєр зо своєї дороги опозиції проти большевиків та зробив з ними угоду, завертаючи в цей спосіб на традиційну політику німецьких цісарів. У той самий час большевицький уряд повернувся на традиційну політику Росії супроти Німеччини. Одначе заграничка пропаґанда все ще нашіптувала про тайну або можливу явну ворожнечу большевицької Росії до Німеччини. Поїхав у Берлін з поклоном до Гітлєра самий особистий представник Сталіна, Молотов, а большевицька пропаґанда все ще без сорому говорила про нову політику революційної Росії.

Серед цеї загальної і певно з центру диктованої пропаґанди вириваються большевицькому представникові в Болгарії замітні слова щирости. Говорив він щоправда лише про відносини Росії до Болгарії, але сказав він при тому слова, які мають ширше значіння. „Росія все піддержувала й далі піддержує Болгарію", — говорив він. Цими словами він натякував очевидно на царський уряд. Признався він ними, що большевицький уряд у заграничній політиці веде далі ту політику, яку вели російські царі. Яку політику царський уряд вів на Балкані, знаємо: імперіялістичну, себто намірену на поширення впливів і інтересів Росії. В цій цілі цар піддержував панславянську ідеольоґію, в тій цілі підпирав самостійність сербів, болгарів і греків, у той самий час, як топив у крові самостійницькі рухи українців, поляків і фінів.

Цього останнього совєтський представник до болгарського царя не сказав, але поневолені народи большевицької Росії добре це відчувають на своїй шкірі. І як звичайно досі ділялося, так певно станеться й тепер: на приказ московського уряду будуть аґенти старатися ще пропаґувати думку про революційний зворот Москви супроти „інородців", але остаточно й в цьому згляді Москва колись скине маску так само цинічно, як це робила в інших справах.

ДВАДЦЯТЬТРЕТА РІЧНИЦЯ ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

(Для „Свободи" з Европи).

Річниця ця замітна не тим, як її святкується в мурах совєтської вязниці народів, а тим, в яких міжнародніх обставинах відбувається вона цього року. В межах СССР її відбувається як звичайно збільшенням господарського визиску населення, запровадженням нових приписів примусу, гноблення, поневолення, московщення. Але це ані трохи не перешкаджає тому, що в цім „святі" беруть участь і уряди трьох великодержав, Німеччини, Італії і Японії. Европейська преса звернула належну увагу на те, що міністри закордонних справ цих держав злучених не лише потрійним союзом, а й все ще не скасованим формально протикомуністичним пактом, зявились вперше на урочистих прийнятях, урядженних совєтськими амбасадами, як що року, в Берліні, Римі і Токіо.

Щоб себе винищували...

Один поважний швайцарський дневник звернув слушно увагу на те, що двадцять три роки тому, в кінці світової війни, московський уряд так, як тепер, полишив західні великодержави і порозумівся в Берестю з Німеччиною. Дневник цей згадує також те, що писав тоді з цього приводу головний автор цього миру, орґанізатор червоної армії, Лев Троцький. А саме він твердив, що Росія може заключити мир з Німеччиною лише тому, що ця перебуває у війні з іншими капіталістичними державами, себто, щоб не перешкаджати капіталістичним державам нищити одна одну. Незвичайно характеристичним і гідним уваги є той факт, що протягом цих двадцяти трьох років відносини поміж „капіталістичними" державами і СССР в своїй основі зовсім не змінились. Місце Троцького заступив його запеклий партійний ворог, Сталін, що після припущень деяких часописів підплатив його вбивників, але він ані трохи не змінив міжнародніх „засад" большевизму, себто становища московського імперіялізму супроти інших народів і держав. Колиб на його місці був Троцький, або прийшов завтра хтось інший з московських можновладців, політика їх ріжнилась би дуже мало від того, що чинить тепер „геніяльний, великий" і такий інший „керманич світового пролетаріяту".

До боротьби з „буржуазними урядами.

Невтральна преса звернула слушно увагу й на те, що в той час, коли міністри закордонних справ держав потрійного союзу брали участь в святі жовтневої революції в дотичних совєтських амбасадах, совєтське радіо закликало в найбільш демагогічний спосіб пролетарів як цих так і всіх інших „капіталістичних" держав до збройної боротьби проти „буржуазних" урядів. Коли японський амбасадор в Берліні пише в тамошній „Европеїше Ревю" про майбутню участь СССР з „його невичерпальними природними скарбами" в майбутнім співробітництві держав Евразії; чи коли „Режіме Фашіста" запевняє, що Італія не має нічого проти СССР, бо большевизм визнає тепер і родину і гієрархію, то виникає питання, для кого і для чого пишеться подібні річи. В Берліні і Токіо знають же чудово, що московський імперіялізм все знайде ужиток навіть і для вдесятеро більших природних і інших видушень з поневолених націй скарбів і уживатиме їх завжди як і тепер уживає виключно для руйнування „капіталістичного оточення", що стоїть на перешкоді до дальшого розвитку московського хижацтва. Так же добре знають і в Римі, що московська збудована на поневоленні чужих націй гієрархія з національною італійською нічого спільного не має; як там знають також, що родини в СССР руйнується гірше ніж колись наслідком постійного зросту визиску жіночої праці в копальнях, при джерелах нафти, в ліярнях криці та при інших найтяжчих працях. Не поліпшує стану родини і промислове кріпацтво для хлопців від шістнацятого року. Знають, розуміється, дуже добре і в Москві, чого варті сучасні вияви „прихильности" урядових кол держав потрійного союзу до московського уряду.

Роля Балкану.

Новий пароксизм „зближення" держав потрійного союзу до Московщини зясовують вистарчально сучасні обставини війни, яка прийшла очевидно на Балкані до свого нового зворотного пункту. Як труднощі наступу на британські острови спричинили поширення війни на Середземне море, так труднощі італійського наступу на Єгипет причинились до перенесення війни на Балкан, до сучасної італійсько-грецької війни. Відносно того, що продовженням цеї війни має бути наступ держав „осі" через Туреччину в напрямі до Суезького каналу, не має невтральна преса ніякого сумніву. Хоч президент Туреччини і заявив урочисто в парляменті, що вона лишиться безумовно вірною свому союзови з Великобританією, він уважав разом з тим потрібним покликатися й на затіснення турецько-совєтських відносин. Цим він зрадив, відомий і поза тим досить факт, що становище Туреччини залежить в значній мірі від становища московського уряду. Коли Туреччина матиме запевнений принаймні прихильну невтральність Московщини, вона може з деякими виглядами на успіх противитися при британській допомозі наступови держав „осі". Без цьогож буде її становище досить безнадійним.

Москва вагається.

Політичне становище московського уряду є наслідком цього не лекшим ніж майбутнє мілітарне становище Туреччини. Кремлівські можновладці вагаються очевидно між страхом прогавити може останню нагоду перекинутися на бік Великобританії, чи залишитися на самоті в моторошнім товаристві трьох „фашистівських" великодержав зо спокусою взяти участь в розподілі Туреччини, по розподілі Румунії. Невтральна преса зазначує, що навіть саме сучасне вагання московського уряду поважно шкодить Туреччині, позбавляючи її можности устійнити певний плян оборони та скупчити всі сили на одним фронті.

Але дуже можливо, а навіть правдоподібно, що московський уряд „вагається" лише позірно, щоб вимусити собі більшу територіяльну заплату за „зраду союзниці". В московським ваганні між сучасною спокусою та страхом за майбутність, є вирішальним навіть не стільки московське хижацтво, як безмежний страх перед Німеччиною, яка має безперечно досить збройних сил, щоб зліквідувати СССР в разі отвертого непослуху московського уряду. Але тим часом уживається так мало коштовних засобів, як відвідини совєтських амбасад міністрами закордонних справ держав потрійного союзу та кількох прихильних статтей в їх пресі, що мають заспокоїти кволу кремлівську опозицію та показати Великобританії, як мало можна числити на совєтську допомогу.

Рахує, що їй подарують.

Поза тим московські можновладці певні того, що, коли їм дарували свого часу в Парижі та Лондоні напад на Польщу, то дарують тепер в Лондоні й напад на Туреччину, розуміючи, що Москва йде не з державами „осі", а мусить іти за ними. В Кремлі міркують собі, що колиб Німеччину переможено, то не булоб кому відбирати від Московщини частини колишньої Польщі, Басарабію чи турецьку Вірменію. Отже в кожнім разі краще грабувати, ніж не грабувати. Це переконання московських можновладців скріплює політика противників держав „осі", спрямована все ще на те, щоб перетягти Московщину на свій бік, замісць того, щоб поставити московський уряд перед вибором станути по одним чи другим боці. Европейська преса пустила дуже характеристичну качку повідомлючи, що міністер Іден має відвідати не лише Анкару, а й Москву. Але не він дістав запрошення московського уряду, а Молотов дістав „запрошення" німецького уряду, лише для того, як запевняють деякі часописи, щоб мати нагоду відповісти на візиту" свого німецького колеґи. На цю „нагоду" він чекав цілий рік і уряд не міг вибрати більш відповідного моменту ніж саме тепер, коли Московщина стоїть перед рішенням, від якого буде в значній мірі залежати близча майбутність цілого СССР з цілими його новими територіяльними придбаннями з останнього року.

Чи остане святкування?

Палкі вияви прихильности керівників зовнішньої політики держав потрійного союзу та їх преси на московську адресу ані трохи не плятонічні, але мають дуже реальну основу. Вони вмовляють в дійсности московський уряд зректися тих решток мілітарної, а тим самим і політичної самостійности, які СССР ще має. Справді, полишаючи Туреччину її нещасливій далі, а ще більше беручи участь в її розподілі, поповнить Московщина фактично самогубство СССР, бо бороньчи Дарданелі, боронить Туреччина фактично і чорноморське побережжя СССР. Коли Цареград буде у владі держав „осі", буде й московський уряд зданий фактично на їх ласку, бо що значитиме найбільш безглузде накопичення червоної армії на західнім совєтськім кордоні, коли Одеса, Севастопль і Батум будуть під постійною загрозою гармат італійських панцирників, які під охороною берегових батерій окупованої Греції цілком добре оминути зустріч з британськими ескадрами. Коли Німеччина може тепер тримати Кремль у відноснім послуху, загрожуючи СССР з колишньої Польщі і Румунії, то дійшовши по евентуальним розбиті Туреччини до півд. меж Кавказу, зможуть німці мати московський уряд цілком до своєї розпорядимости. Чи захочуть німці вертати, опинившись в країні, де знаходяться межі трьох багатих нафтою околиць Ірану, Іраку і совєтського Азербейджану, питання досить сумнівне. В кожнім разі матимуть перед собою не лише далекий ще шлях до Порт-Саіду, а й відносно коротшій, бо безпечніший, до Мозулу та Баку. Коли армії держав „осі" не поминуть і Тіфлісу та Баку, то святкування сучасної річниці московської жовтневої „революції" буде очевидно останнім на землях поневолених націй СССР.

К. Волинський.

ПИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

Відділ 175. У. Н. С. — Цього року „Свобода" календаря на 1941 рік не видає.

СПРОСТУВАННЯ

Канцлер о. Ф. Тарнавський з Філядельфії, Па., надіслав до „Свободи" таке спростування:

„У Вашім цінним часописі з дня 26. листопада 1940, ч: 275 поміщено в промові Преосвященного Константина Богачевського немовби він сказав, „що німці мають погану славу в Америці". Це є помилка. Такого вислову він не ужив, а ствердив, що не зважаючи на англійсько-німецьку війну німецькі культурні здобутки і німецька наука тут, в англосаксонськім світі, високо цінятся, бо сила культури непереможна".

МОРЕЙ ВЕН ВАГОНЕР
нововибраний губернатор стейту Мишиґен.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(93)

Щож далі?... Мурза сподівається, що козаки, пограбувавши місто, гулятимуть кілька днів за козацьким звичаєм, і замку відразу не полізуть здобувати, а тим часом наспіє бахчисарайська потуга. Але щось не видко й не чути, щоб невірні гуляли та піячили, хоч у місті по багацьких льохах є тих напоїв, заборонених кораном (для бідних людей, розуміється!), хоч залийся. Щоправда, не видко й не чути, щоб і до приступу готувалися... Чи не думають, поховавши оце своїх мертвих, знятися — коли не вночі, то на ранок — і забратися звідси до лиха?... Хоч навіщо тоді зчаста-згуста чати їхні довкола замку?... Хіба їх розбереш... Може й знов якусь вигадку готують, щоб одурити... Великий Аллаху! що це?!...

З моря, куди відпливли запорожці байдаки й ґалери, розітнувся глухий гуркіт гармат: раз, удруге, втретє. Вартові прислухались, а тому, що далі знову стало тихо, догадалися, що то невірні, поховавши загиблих у бою товаришів своїх, прощали їх жалібною ясою з гармат. На тому заспокоїлись і почали відправляти свій звичайний намаз при заході сонця, хоч і не кликав уже до нього дзвінкий і співучий голос муедзина з вежі мінарету, бо від мечети в місті лишилися самі закурені стіни та чорні стовпи, а мулла з мудзином поховалися в покоях у мурзи в замку.

Та помилялися вартові, гадаючи, що гетьман, опанувавши пристань, пригороди, фортецю й місто, тим задовольнився, здобрів. Ще виряжаючись із Січі, він поклав собі до ощаду зруйнувати Кафу, це проклятe гніздо хижаків, що торгували християнськими душами й тілом. І коли тепер не кинув він своєї потуги відразу й на другий замок, то лише тому, що намірився здобути його з найменшими стратами людей своїх. Він уже добре розвідав, що залоги там жадної, опріч нечисленної варти, нема, зате в замку, як тільки почали вчора зночі горіти пригороди, повтікало похапцем із міста, захопивше все, що мало найкоштовніше, численне татарське вельможне панство й багатії.

Щоб не викликати чорта з пекла самим, татарські гармати на баштах мовчали чергу увесь день, хоч легко могли накоїти чимало шкідливої шкоди, колиб почали бити по пристані. Сагайдачний добре знав причину такого татарського миролюбства й тільки посміхався в бороду, а вернувшися з похорону на морі в пристань, він сам із старшиною побував на ґалерах і сам понаводив, понаціловав усі гармати свої на ті кілька башт, що стреміли в ріжних місцях над замком; а зробивши це, звелів не рухатись і чекати гасла. Частину свого війська з озброєними визволенцями післав під покривкою ночі в обхід на допомогу чатам, якби бісурмени поривались втікати через стіни із замку. Велено було не ховатися, а на безпечній відстані запалити в пригородах усе, що не спалено там, і навиднощі у татарських вартових удавати, що готується рішучий приступ: це примусить обложенців відірвати частину оборони, щоб забезпечити задні стіни, й значно послабить опір біля брами. Головна частина війська, не засвічуючи жадного світла, тихо шикувалася по-під стінами на майдані, а з міста підвезено було два величезні дубові тарани на добре підмазаних колесах: зроблено їх було за вказівками Сагайдачного ще за дня й приховано в густім саду одного з утікачів-вельмож татарських. Щоб приспати увагу варти й обложенців, пущено з наказу гетьмана між них: на одній за одною ґалерах засвітилися вогні, почулася музика, дудніння бубнів, а найголосніше — співи та гучний невгаваючий реґіт, що вилясками котився ломом спокійного моря, вдаряючи в стіни замку, вертаючись назад химерною луною, й стрибав спустошеними вулицями передмістя.

Татарська варта на баштах і в дірах бойниць бачила й чула той гамір на пристані, й спасенна надія на те, що буря пронесеться й не зачепить замку, окриляла пригноблений дух її. Не звертала навіть особливої уваги на досить підозру шамотню в противнім кінці майдану, гадаючи собі, що то жадливі здобичники з козаків, а певніше з невольників, грабують у темряві ніким не вартовані пусті правовірних. Глуха зненависть і злоба ворушилася в кожного в серці, й не в одного з них свербіла рука вдарити з гармат по тих, що так бучно, весело й безпечно гуляють у пристані. Але — краще не зачіпати: може вдовіття щезнуть безвісти, а як забаряться ще день-два, то будуть мати рахубу вже з ханським військом.

— Готові, дітки? — почувся в темряві голос кошового.

— Готові, батьку гетьмане, — буркнули у відповідь курінні отамани.

— Добре, добре... То нема чого гаятися, — можна й починати. Ну, дай Боже щастя!...

Він висмикнув ізза пояса пистоля, й гримний постріл розбудив зловісну тишу на майдані, видерся розчиненою настіж брамою із замку й долинув гармашів на ґалерах. У тужу мить блиснуло на всіх їх кількадесять омахів у пітьмі ночі, й страшенний рев гармат потряс землю й стіни. Кількох башт над замком наче й не було, тільки нелюдські зойки тих, що обвалилися разом із вежами, розітнулися в притаїлій з ляку тиші.

— Добре, добре, дітки, — задоволено промовив гетьман. — Ану, ще раз!

Справді, за хвилю новий гук гармат, і крики та галас у замку. Тим часом козацькі лави відлипли від стін і одна позад другої стали на невеликій відстані від брами перед стінами замку та, не чекаючи довго, почали палити з мушкетів по дірах замкових бойниць, а по той бік замку заграло проміння пожеж. То там, то там із замку пробували вилізти й стати на стінах якісь темні постаті, але, махнувши в повітрі руками, зараз же падали назад.

З обох боків козацького шику викотилося й стало перед брамою по тарану: коло кожного було по кількадесяти дужих братчиків, а на чолі біля однієї стояв Сокира, біля другої Жбуряй, — батько й син.

— Ану, спробуй, старий, — гукнув гетьман, — чи міцна брама до магометового раю!

— Спробуємо зараз, батьку! — відповів Сокира й хопився тарана. — Ану, разом, дітки!

Шарпнулася потвора на колесах спочатку назад, зупинилася одну коротеньку мить, потім раптово кинулася оскаженілим багатоногим драконом уперед, з усієї сили гепнулася лобом у куту залізом дубову браму й відскочила на кілька кроків назад.

— Лепсько! — гукнув Граб.

— Добре, дітки, добре! — підбадьорював гетьман. — Ану, ти, Жбуряйко...

(Дальше буде).

З ДНЯ

ІСТОРИЧНІ ПРЕТЕНСІЇ.

В „Н. Й. Таймс", („Тапик оф ди Таймс"), 29 листопаду ц. р., знаходимо такий уступ:

„Є дуже пожаданим, щоб коли до хорої Европи знов навернеться мир — але справедливий мир — ми не побачили більше диких національних амбіцій, основаних на історичних спогадах, що принесли людям стільки трагедій. Вже гарячі голови в Болгарії говорять про стару болгарську імперію зперед шести сот літ, котра простягалась від Адрійського моря до Чорного. Також грекам це багато добра не принесе, коли вони зачнуть говорити про „велику Грецію"; подібно, як зазнали вони смутку по світовій війні, коли нагадали собі, що колискою грецької цивілізації є Мала Азія. Наводимо ситуацію із застереженням, що в ній є потічна справедливість: Коли Мусоліні нагадує собі час, коли Греція була частиною Римської Імперії, греки можуть собі нині нагадати час, коли Плятон і Питагорас жили і вчили в „великій Греції", що тоді означувало полудневу Італію і Сицилію."

„ЯГАЙЛОНСЬКА ІДЕЯ".

Жити славою минувшини і черпати з неї моральні сили для сучасного та будучого — є корисним. Всі культурні народи так поступають. Але захоплюватись минулим до тої міри, щоб буквально повторювати минулі історичні події, є наївним і нерозумним. Деколи таке поступовання завдає нації чимало клопотів і розчарувань. Крім того воно провокує інший нарід до відгребування своєї історичної минувшини, щоб на її основі також відновлювати претенсії до чужих країв.

Такими наївними і нерозумними притенсіями до чужих країв в імя історичної минувшини дуже грішать поляки. Хоч розгромлені нині цілком своїм західнім ворогом, який вигублює їх міліонами, вони немов з гарячки нині оживляють на кожному кроці ягайлонську ідею, коли то на короткий час були зєдинені під особою одного польського короля литовські, білоруські і українські землі.

ПРОБУВАТИ МОЖНА.

Наївність і нерозум поляків заключається не в тім, що вони хочуть з литовцями, білорусинами і українцями шукати порозуміння, тільки в тім, що вони ні трошечки не числяться з тлом, на якім те порозуміння моглоб повстати. Вони всеціло винують не себе, не свою політику в періоді поміж двома війнами, тільки інші народи, за те, що того порозуміння ще нині нема.

В очах поляків вони самі невинні мов ягнята. Їх влада тільки добра бажала своїм національним меншинам і в імя того добра насаджувала на їх землі своїх кольоністів, палила їх церкви, нищила їх школи, переводила пацифікації і садила десятки тисяч найкращих одиниць до вязниць. Якби не бунтарський гайдамацький рід, то „почціві русіні" не бунтувалисяб. Вони зрозумілиб, що землі їм не треба і вони можуть у наймах працювати в дворі чи в польських кольоністів. Вони зрозумілиб, що їм церков не треба, бо вони можуть молитись Богові в костелах. Зрозумілиб, що школи їм також не треба, бо нащо їм читати? Це залишки гайдамацького бунтарства все спричинюють це, що українці бунтуються проти добродійств польської влади. — Так думали поляки за часів своєї держави. Так думають нині, коли втратили свою державу.

ЧАС ПРОЗРІТИ.

Найвищий час полякам прозріти. Бо вони зазнають знов чимало розчарувань, зо шкодою передівсім для себе самих, а також і для інших. Коли поляки, справді хочуть нового ладу на сході Европи і бажають скупчувати ріжні сили в цілі опору з боку західнього ворога, вони мусять цілком інакше поступати. Перш усього вони мусять бути свідомі того, що поповнили супроти інших народів злочинства і дати гарантію, що змінять своє відношення до інших народів, що були під їхнім гнетом. Ті народи, серед них й українці, відразу такій обіцянці не повірять. Але вони матимуть бодай маленький завдаток, що поляки змінились і що хочуть будувати новий лад на сході Европи на цілком інших засадах.

Коли поляки не зміняться, а далі бундючно будуть вину приписувати іншим, а навіть погрожувати, що таки далі переводитимуть „я г а й л о н с ь к у ідею", без огляду на волю інших, хай опісля не нарікають на „бунтівничого гайдамацько духа". Український селянин розвалить голову кожному зайді, що не питаючись його, пхається на його землі, щоб там панувати.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МАЙФІЛД, ПА. — Збори Бр. Св. Василія, від. 185., відбудуться 7. грудня в 1. годині пополудні. Просим всіх членів прибути на мітинґ, бо є важні справи до полагодження. — В. Наконечний, предс.; М. Романишин, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 363., відбудуться в неділю, 8. грудня, в годині 2. пополудні під ч. 930 Брук ул. Проситься всіх членів прибути на ці збори і начас, бо є багато важних справ до полагодження і вибір уряду на 1941. рік. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг. Позамісцеві члени проситься, щоби прислали свої вкладки начас, а не при кінци місяця, як це робиться дотепер. Неявившийся член буде караний після статута. — О. Іванців, предс.; Д. Базів, кас.; Г. Підскальний, секр.

Д-Р ГАНС ТОМСЕН, член німецької амбасади в Вашінгтоні, котрого конгресмен Дайєс згадує в своєму рапорті як начальника націстичної пропаганди в Злучених Державах.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НАЯГАРА ФОЛС, Н. Й.

Орґанізаційні збори.

З початком місяця жовтня виїхав я з Рочестер до Наягара Фолс. Дорога ч. 104 дуже добра, перетинає прекрасну рівнину. Не так, як в стейті Конетикат. Само місто Наягара Фолс є знане зо свого водопаду. Тут власне є „чудо природи". Є на що подивитися.

Українська громада невеличка, зате несогірше зорганізована. Має від. 351. У. Н. С., невеличку церковцю, де що неділі відправляє о. І. Жук з Бофало. Перед в громадській роботі веде п. І. Борак, котрий є секретарем згаданого відділу. Наш батько Союз, як вони кажуть, добре там вкорінився! Доказом є й те, що хотяй мала громада, а таки придбала 16 нових членів і завстидала декотру і більшу громаду в цім стейті. По тижні мойого побуту я відїхав до Лакавана, щоб бути там на зборах на день 13. жовтня.

Збори в Лакавана, Н. Й.

Само місто лежить на тих широких рівнинах. А що воно перед пару роками набуло права міста то воно щойно розбудовується. Нема в нім нічого надзвичайного, хіба славна святиня, „Чорч О. Бекера". Цей будинок справді чудова архитектура. В цім місті є величезні фабрики, котрі тягнуться милями. Це та славна Лакавана Стіл Ко., це одинока фабрика в цім місті, де роблять тисячі народу. Тут правдивий Вавилон. Тут є ріжні нації, але найбільше поляків і вони опанували зарядом міста. По них іде ніґерське населення, котре компанія спроваджувала цілими вагонами на ломання страйку. Тим вона осягнула свою ціль, але місто мало нагоду набути тисячі нових чорних мешканців. Вони мають аж 6 своїх церков, поміж котрими є одна католицька. Щодо української громади, то вона тут вже більша числом, має свою недавно побудовану церкву середньої величини, гарна площа коло неї обсаджена деревиною, щось в роді парку, де літом відбуваються пікніки.

Тут є відділ 149. У. Н. С. Відділ як на цю громаду, щодо числа тутейших українців навіть замалий. Тут вже троха занедбана справа. Тут треба більше активности, тут ще є поле до роботи, головно обєднати молодь. А поширити орґанізаційну працю можна в цей спосіб, щоб бодай час від часу скликувати такі збори. Бо мені приходилось багато разів чути, що відділ нічого не робить, що багато людей навіть не знає, чи такий відділ існує? А з такого занедбання користають інші. Там треба конечно обєднати більше молоді і створити спортову дружину, що вже почалось робити в Бофало і околиці, так, що з початком слідуючого року повстане тут своя спортова ліга.

Не треба себе давати баламутити ріжним аґентам та дешевенькими палісами, бо це, що дає під теперішню пору У. Н. Союз, не дає жадна цього року орґанізація. Та чомуж ми не маєм з цього користати?

Я маю в пляні скликати нашу молодь, ті наші спортові клюби з околиці Бофало, на котрі певно приїде професор Герман, бо він як лідер цього союзового спорту, обговорить справу на місці. Бо є вигляди, що Бофало і околиця виб'ється на перше місце в союзовій роботі. Я є певний цього, тільки, щоб наші батьки хотіли про це подбати, та позбутися тої некорисної звички, що самі роками стоять в Союзі, а дітей своїх вписують деінде. А опісля нарікають, мовляв, наша молодь недобра. А чого то вина?

Мені нераз батьки дорікають, мовляв, ви хвалите молодь, а нас ганите. Ну, а чияж тут вина? Батенько довголітним урядником відділу, пару разів делеґатом на конвенцію їздив, а дітей вписав до чужої асекураційної компанії. Тому тільки, що там кум аґентом. От бачите, куди воно йде? Хіба це є яка користь з такої роботи? Ще раз повторяю, що коли ваші діти не є в Союзі то нічия вина, лише вас самих. Я маю незбиті докази на це. Ми мусимо своїх дітей вписати до нашої орґанізації, бо, розбудовуючи свою сильну орґанізацію будуємо свою будучність. Хай по наших громадах повіє духом з малої громади Літл Фолс, Н. Й., бо там кожна українська родина є в У. Н. Союзі. Якби ми в дійсности так зробили, що тоді булоб?

А. Маланчук,
організатор У. Н. Союзу.

З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Районове свято молоді в селі Миротині.

Село Миротин лежить 5 км. на захід від Переворська, заселеного у третині українцями. Серед села пишається гарна церковця, побудована ще у 18 ст. Вона є тим історичним свідком, що тут колись жили в більшості українці, а поляки в меншості, бо костела й досі в селі нема.

До останньої війни село не проявляло майже ніякого українського культурно-національного життя. Одиноким українським діячем був лише священик. Одначе й він сам не міг піддержувати національної свідомости поза церквою, бо був під сильними репресіями польської влади.

Тепер село віджило. Русло релігійно-національного життя поплило живіше й в Миротині. Заходом місцевого пароха о. Тадея Камінського заложено читальню „Просвіти" й кооперативу „Зоря". Під його проводом ведеться культурно-національне відродження села. Молодь горнеться до своєї церковці та до ново-заложених товариств, де починає присвоювати собі рідне слово, це слово, яке досі так мало чула. Від року вже безнастанно лунає з проповідниці у церковці українське слово.

Заходом УДК. у Переворську та місцевих установ влаштовано в Миротині дня 6. жовтня ц. р. районове свято молоді. Велику працю біля того свята положили о. Т. Камінський, місцевий учитель та п. Головатий з Переворська. Свято почалося молебнем в церкві. На свято примула інтеліґенція з Переворська, Миротина і Розбора та зайняті у переворській цукроварні українці. Околиця ізза ранішньої погоди недописала. Явились лише Кричовичі. По відправі молебня зорганізована молодь Миротина, Розбора та Кречович під проводом своїх провідників пішла походом на громадську площу, серед села, і при звуках української орхестри з Лежайська уставилась перед трибуною, біля національного прапору. На трибуні була інтеліґенція з головою УДК. з Переворська д-ром Левинським, делеґатами УДК. з Ярослава ред. Данилевичем і місц. парохом о. Т. Камінським на чолі. При звуках національного гимну піднесено вгору прапор, що осяяв свою красою може вперше цю сполонізовану колись околицю. По відспіванні гимну д-р Левинський в палких словах привітав від УДК. у Переворську зорганізовану молодь та приявних гостей. Опісля вказав на ті перші кроки українського національного життя, які приходиться ставити молоді в Миротині. Вкінці загрів молодь до дальшої праці над собою в тих українських установ. Відтак була дефіляда зорганізованої молоді перед національним прапором і трибуною. По дефіляді промовив делеґат УДК. з Ярослава ред. Данилевич. Він зясував теперішні часи, серед яких приходиться жити українському народові, згадав про минулі переживання. Вкінці передав від УДК. та молоді з Ярослава — привіт. За це маленька дівчинка передала в руки ред. Данилевича китицю цвітів. Зчерги міш. хор з Кречович під дир. Е. Камінського, а опісля дівочий хор під управою учит. української школи з Розбора відспівали гарно вязанку пісень, за що приявні нагородили їх рясними оплесками. На дальшу програму склались чудові вправи у супроводі пісень хлопців палицями та дівчат серпами й вінками з Миротина. Велике зацікавлення і подив викликали національні танки у виконанні молоді з Кречович. На закінчення свята промовив місц. парох о. Т. Камінський, що гарячими словами заохотив молодь Миротина-Розбора до дальшої праці. Цій молоді представив те, що вона вперше по 300 літах, прилюдно заспівала українську пісню. Вкінці подякував молоді з Кречович, що причинилася до звеличання свята та представникам У. Д. Комітетів з Ярослава й Переворська за участь у святі. Свято покінчилось пізнім вечером, а українці з Миротина та Розбора вертали домів піднесені на дусі, бо пізнали, що вже можуть свобідніше признаватися до цього, хто вони. Можуть направду скинути чужу сорочку, в яку їх одягнено, та одягнутись у свою нову й сміло ввести в життя свою рідну мову.

Сиинів будиться зі сну.

На 15 км. від Переворська є невелике село Сиинів. Перед війною село, переслідуване польською владою і тиснене місцевим двором і польським шовіністичним учительством, не проявляло ніякого українського національного життя.

Тепер ці українці, що остались при своїй церкві і нації, що не вгнулися під сильним гнетом неволі, стали тепер підставою українського життя. — Заходом місцевого інтеліґента Степаняка засновано зимою читальню „Просвіти" та кооперативу. Домівка читальні приміщується у громадському домі. Тут гуртується наше життя і тут сходяться члени та вислухують реферати прелеґентів з Переворська і Ярослава. Великі заслуги над піддержуванням українського національного життя та приєднуванням тих, що відпали, кладе місцева управителька школи п. Величковичева. Тепер українська дітвора під її опікою в українській школі вчиться свойого та вже не мусить слухати шовіністичної науки. Поза шкільною важкою працею п. Величковичева працює ще багато над піднесенням і піддержуванням національної свідомости села. До піддержування села на дусі причиняється у великій мірі і сусіднє село Кречовичі, що творить із Сінновом одну парохію. Парохом Кречович влаштовано у дні 22. вересня у Сіннові „Свято пісні", що пройшло з великим моральним і матеріяльним успіхом. Свято почав делеґат У. О. Т. з Ярослава п. Вол. Вовк своїм словом — „Значіння пісні для українського народу". Опісля хор з Кречович під дир. п. Е. Камінського прегарно відспівав вязанку побутових, релігійних і стрілецьких пісень. Вінці п. Гула з Ярослава відчитав свій добре опрацьований реферат — „Любов рідного краю". Свято закінчено відспіванням українського національного гимну.

Деякі люди таксамо бояться світла як діти тьми.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 8. грудня в годині 1. пополудні. Проситься всіх членів прибути на збори, вирівнати свої вкладки і довг Тов. Сокіл, щоби контрольна комісія могла перед новим роком все те перерахувати і могла здати звіт з року 1940. Нових членів також припровадити до Тов. Сокіл. — Г. Кісіль, предс.; Д. Загута, кас.; Семен Постолюк, фін. секр.; Т. Кальмук, рек. секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 192., відбудуться в неділю, 8. грудня в годині 2. пополудні в У. Н. Домі. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, явитися на збори. Проситься контрольорів подивитися до книжок. Буде вибір уряду на рік 1941. Хто має нового члена, привести його на мітинґ. — Олекса Ангел, предс.; М. Суханчік, кас.; М. Політило, секр.

ГЕМТРАМК, МІШ. — Річні збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94., відбудуться в неділю, 8. грудня, точно в годині 1.30 пополудні, в Укр. Хаті. Проситься прибути начас, бо на тих зборах буде вибір нового уряду на рік 1941. А зглядом того, що галя в 5. годині є занята другими орґанізаціями, тому уряд взиває членів прибути начас і збори річні відбути, як належиться. — А. Патра, рек. секр.

БРІСТОЛ, КОНН. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 390., відбудуться в неділю, 8. грудня, точно в годині 2. пополудні на галі 46 Скул Стр., Брістол, Конн. Зійдіться всі члени бодай раз на рік. Буде вибір нового уряду на 1941. рік. Не забудьте припровадити нових членів. Довгуючі члени старайтеся вирівнати залеглі вкладки, щоби не переносити на 1941. рік, а таксамо маємо багато важних справ до полагодження. — За уряд: І. Буґрин, предс.; А. Ярема, кас.; М. Савяк, секр.

ҐЕНЕРАЛ У НЕВОЛІ.

Радіо з Риму доносить, що британійський маршал повітряної служби Овен Бойд Тюдор осів з літаком у Сицилії й попав в італійську неволю.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

ЙОНҐСТАВН, О.

З ювилею на народні цілі.

В суботу, 16. листопаду ц. р., влаштовано в шкільній гали на Вест Сайд несподіванку для громадян Юлії і Данила Петриків, з нагоди 25-літнього ювилею їх подружого життя. Хоч того дня була велика сніговиця і люто проте коло 150 людей прибуло на цю гостину. Та в останній хвили зайшла зміна, бо внаслідок відходу нашого священика о. Забави до Ню Йорку, провід над тою гостиною обняв гром. І. Павловський, який перевів усе якслід.

Він вибрав старосту п. П. Мушинського і старостину пану М. Періґ; дружбами були — Добровський і Проник; дружки — пані Ворожбит і пані Філь. Коло 9. години вечером серед співу і радости засіли ювиляти, разом з дружбами і дружками та гістьми за стіл і почалась гостина. Потрави поблагословив новоприбулий наш парох о. П. Понятишин. Тепер забрав слово І. Петровсякий, та заявив, що господарем забави відтепер буде п. Мушинський. Останній забрав з черги слово і дарував ювилятам на памятку грамофонову плиту, на якій були зарекордовані слова І. Павловського, що розказував коротку історію життя ювилятів, та їх громадянської праці. Цю плиту зараз наставлено на ґрамофон і приявні почули про ціле життя та працю ювилятів з плити. Далі поплили бажання від приявних на адресу ювилятів. Також приявні зложили належне признання господиням, що приготовили цю гостину. Ювиляти одержали від ріжних приятелів гарні дарунки. Вони зо сльозами в очах дякували за цю щирість, та заявляли, що ніколи не сподівались, що мають стільки приятелів.

На тій гостині відограно також одноактове комічне представлення, від якого всі лускали зо сміху. Накінець гостини гром. Павловський попросив приявних, щоб з цеї нагоди зложили також жертви на народні цілі, а саме на наших збігців, котрі скитаються поза границями рідного краю. Збіркою занявся п. Мушинський. Зложили по $2 ювиляти; по $1: Мушинський, Павловський, Метько, Ю. Васько, Мутулинська, Марунчак, Стахура, Врас, В. Петрик, І. Миґаль; дрібними 10 ц. Разом $12, які вислано через Обєднання на призначену ціль.

Присутний.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОСФОРД, О. — Річні збори Бр. св. Михаїла, відділ 235., відбудуться в неділю, 8. грудня, в годині 2:30 пополудни в гали Укр. Нар. Дому. **Уряд дасть звіт і буде вибір нового уряду на рік 1941. Неявившийся член на ті збори заплатить кару 50 ц., а урядник $1.** Є важні справи до полагодження. Тому присутність кожного члена є конечна. — Н. Проць, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні збори Тов. „Дністер", від. 361., відбудуться в суботу, 7. грудня ц. р. в Карпатія Ґалі при 217 Іст 6. вул. у Ню Йорку, точно в годині 8. вечером. З огляду на те, що на зборах тих вирішувати будеться дуже пильні справи як: вибір лікаря, устаління його платні, устаління платні урядників, зміна і поправка статута й інші, присутність кожнього члена є вимагана і конечна! — В. Іваник.

МОНЕСЕН, ПА. — Річні збори Бр. Св. Ап. Петра й Павла, від. 338., відбудуться в неділю, 8. грудня, по обіді в годині 2., в гали парафіяльній, 17 Рід Евню. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо буде вибір уряду на рік 1941. як рівнож проситься довгуючих членів вирівнати свої довги. — За уряд: Михайло Коваль, предс.; Микола Хомош, кас.; Микола Куць, секр.

ЮТИКА, Н. Й. — Річні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 58 відбудуться в неділю, 8. грудня в церк. гали в год. 9:30 рано. Всі члени повинні прийти на збори, бо буде вибір урядників на 1941. рік. Котрі члени не прийдуть на збори, будуть карані. Урядники дадуть звіт за 1940. рік. По зборах відбудеться гостина для членів. — Михайло Донавик, мол., секретар.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. — Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 344., відбудуться в неділю 8. грудня точно в годині 3.30 пополудні Обовязком всіх членів прибути на означений час. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости за 1940. рік, бо інакше поступимо після статуту. На зборах будуть важні справи. Член, що не буде на зборах підлягає карі $1.00, урядник $2.00. — П. Гусак, предс.; Я. Резнік, кас.; Гр. Ґеба, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. — Річні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 383., відбудуться в суботу, 7. грудня, в 5. годині вечером, на гали парохіяльній, 494 Форд Стр. Обовязково всі члени мають мають бути на зборах, бо буде звіт контрольорів з цілого року і вибір нового уряду на 1941. рік і ще інші важні справи до полагодження. Неявившийся член без важної причини дістане нагану. — Іван Ґрудзінський, Юліян Кушнір, Йосиф Муць.

КАРНЕҐІ, ПА. — Річний мітінґ Тов. Січ, відбудеться в неділю, 8. грудня, в год. 1. попол. Буде здане справоздання секр. і кас., таксамо контр. комісія здасть справоздання. Буде вибір нового уряду на рік 1941. Хто не явиться на мітінґ буде караний $1, а урядник $2. Проситься членів вирівнати свої залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Як члени не дбають за своє обезпечення, то уряд не буде посилати за тих членів. Проситься привести зо собою нових членів до У. Н. Союзу. — За уряд: Йосиф Сус, предс.; Іван Копко, касієр; Йосиф Кравчишин, рек. секр.; Василь Копко, фін. секр.

ОБУРН, Н. Й. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 283., відбудуться в неділю, 8. грудня, в годині 1. пополудні в Товарицькім Домі. Уряд просить місцевих і позамісцевих членів прибути на збори і на означений час та вирівнати свої залеглости. Не відкладайте з року на рік, аби старий уряд міг віддати книжки без довгів нововибраному урядові на рік 1941. у якнайліпшим порядку. Проситься вас, приведіть українських хлопців і дівчат на збори. Ми їх впишемо до У. Н. Союзу і до Товариства. Вступ вільний для кожного. І вас просимо, Товариші, повписуйте свої діти до Українського Народного Союзу. Це є Батько для нас і для наших дітей. Не відкладайте з дня на день, а впишіть зараз на річних зборах. Неявившийся член на зборах підлягає карі після статута товариського. — За уряд: Гр. Орищин, кошовий; Іван Коковський, скарбник; Михайло Курій, фін. секр.; Гр. Мулик, рек. секр.

ВІДЗНАЧЕНА КОТЮГА. — Джамбо, 2-літній кіт панни Брайт, що дістав першу медалю на виставі котів у Бруклині.

ПІТСБУРҐ, ПА. — Річні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 118., відбудуться 8. грудня у годині 4. пополудні. Проситься членів прийти і вирівнати довги, аби не переносити на другий рік. Буде вибір уряду на 1941. рік. Шановні члени, прийдіть на збори хотяй раз в році і приведіть бодай пару нових членів. Другі відділи мають сего року багато нових членів, а наш відділ якби завмер! — За уряд: І. Цвік, предс.; М. Мощак, кас.; М. Сарахман, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

ГОТОВІ ВБИТИ КАРОЛЯ

ЛІСБОНА (Портуґалія). — Румунський король Кароль перенесеться з Еспанії до Портуґалії, бо в Еспанії йому жити небезпечно. Є чутки, що Залізна Ґвардія пляну є замах на його життя, а це в Еспанії лекше виконати.

Пшениця походить з Мезопотанії. В Европі почали управляти її доперва в 16. столітгю.

Найбільше говорять ті, що мають найменше що сказати.

ПЕТЕН ПІДЕ ДО ВЕРЗАЮ

ВІШІ. — В найближчому часі маршал Петен перенесеться з Віші до Верзаю під Парижем, де урядуватиме в Тріянон. Верзай має бути вже вивакуваний з німецьких військ. Там обіцяно Петенови свободу в комунікації зо світом чи тою частиною Франції, що не є окупована німцями. Це не вважають якоюсь несподіванкою, бо того надіялись вже давно. Париж буде далі в німецьких руках, хоч до столиці вернули вже деякі французькі міністерства.

Праця для народу все приносить нагороду. Працюючи для себе, ніколи не чуємося так щасливі ніж коли працюємо для загалу.

УЖЕ МАЛО ДНІВ ОСТАЛО ДЛЯ РЕЄСТРАЦІЇ ЧУЖИНЦІВ

Реєстрація чужинців скінчиться з днем 26-го грудня, 1940 року. Хто з не-громадян не зареєструється перед тою датою, той підлягатиме грошевій карі до суми $1000, шість місяців арешту, або обидвом карам разом.

Всі чужинці, котрі мають скінчених чотирнацять років життя, мусять реєструватись особисто.

Чужинецькі діти, до 14 року життя, мусять реєструватись через своїх родичів або опікунів.

Реєстрація відбувається у поштових бюрах. Ані за реєстрацію, ані за будьякі справи, звязані з тим ділом, нічого не платиться. Стережіться рекетірів.

По реєстрації всі чужинці обовязані доносити про кожну зміну адреси свого сталого замешкання до пять днів до Іміграційного і Натуралізалійного Бюра у Вашингтоні. Формулярі для цеї цілі можна дістати на кожній пошті.

ЗО СТРАЙКУ РОБІТНИКІВ ЛІТАКОВОЇ ФАБРИКИ В ДАВНІ (КАЛІФОРНІЯ).

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

НАДЗВИЧАЙНА НАГОДА ДО УЧАСТИ В ДОБРЕ ПОПЛАТНОМУ БИЗНЕСІ

що істнує понад 20 літ, постійно зростає і модернізується.

Бизнес вимагає негайного поширення. Основник і власник підприємства рішився, тепер у перший раз за 20 літ, взяти до підприємства активних спільників, які зможуть не лише закупити в підприємстві уділи, але й вкладати в нього свою працю.

Таким спільникам буде ґарантована в підприємстві праця як сейлсменам. Вимагається доброго знання англійської мови.

Зголошення до приступлення до підприємства адресувати так:

Z 516
c/o SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ТАРЗАН, ч. 169. Подвійний газард.

Як Тарзан схопив Джейн і почав з нею втікати вулицями, всюди бубни били на сполох: „Невільниця втікає!"

Внаслідок цього всюди, де прибігли наші втікачі, брами були заздалегідь позамикані. На їх слідах були хмари сторожів.

Тепер сторожі притиснули втікачів до муру, підходячи чимраз ближче до них.

Тарзан поглянув вгору. На горі муру ходили сюди і туди узброєні сторожі. Втікачі були тепер немов у клітці.